

De kracht van verbeelding: Het effect van het verbeelden van de toekomst op positief affect bij patiënten met een depressieve stoornis.

Gepubliceerd: 30-03-2016 Laatste bijgewerkt: 20-04-2024

Onderzoek draagt bij aan kennis over het relatieve belang van positief affect en negatief affect - en de regulatie daarvan - bij mensen met depressieve klachten. Onderzoek biedt voeding aan de ontwikkeling van interventies voor depressie; huidige...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON46141

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Effect van verbeelden van de toekomst op positieve gevoelens.

Aandoening

- Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG

Synoniemen aandoening

depressie, Depressieve stoornis

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: Vanuit opleidingen van hoofdonderzoeker

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: depressie, mentaal tijdreizen, positief affect

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Het onderzoek is gebaseerd op zelfrapportage vragenlijsten. De primaire maat is de score op de Positive and Negative Affect Scale (PANAS) voor de interventie, na de interventie en bij follow-up.

Secundaire uitkomstmaten

Het secundaire doel van deze studie is om zicht te krijgen op veranderingen in emotieregulatiestrategieën en depressieve symptomen. Dit wordt ingeschat door de kijken naar de score op de volgende vragenlijsten: Response to positive affect scale (RPA), Ruminative response schale (RRS), Emotion regulation profile (ERP), Inventory of depressive symptoms (IDS-SR). Daarnaast wordt de Subjective Happiness scale (SHS) afgenomen omdat deze de primaire maat in de orginele studie van Quoidbach en collega's (2009) was en de Questionnaire upon mental imagery (QMI) om individuele verschillen in de mate waarin proefpersonen zich zaken kunnen verbeelden vast te stellen.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

De toename in positieve emoties blijkt uit meerdere onderzoeken belangrijker dan de afname in negatieve emoties voor welzijn en preventie en herstel van depressie (Cohn et al., 2009; Geschwind et al., 2010; Geschwind et al., 2011). Meer dan de afwezigheid van negatief affect is positief geassocieerd met een beter verloop van de depressieve stoornis (Wichers et al., 2012). Dit is belangrijk voor de behandeling van depressieve symptomen. Meta-analyses hebben

laten zien dat interventies uit de school van de positieve psychologie significant het subjectieve en psychologische welzijn verbeteren en depressieve symptomen verminderen (Bolier et al., 2013; Sin & Lyubomirsky, 2009). Echter de meeste studies zijn gedaan met gezonde deelnemers, studenten of mensen met milde depressieve klachten. In het huidige onderzoek willen we een interventie uit de positieve psychologie testen bij een groep patiënten met een depressieve stoornis, die behandeld worden in de specialistische GGZ. Van deze interventie is aangetoond dat het de vrolijkheid ('happiness') bij mensen in de algemene populatie laat toenemen (Quoidbach, et al., 2009). Wij willen onderzoek of deze interventie zorgt voor een toename in positief affect bij patiënten met een depressieve stoornis.

Doel van het onderzoek

Onderzoek draagt bij aan kennis over het relatieve belang van positief affect en negatief affect - en de regulatie daarvan - bij mensen met depressieve klachten.

Onderzoek biedt voeding aan de ontwikkeling van interventies voor depressie; huidige interventies richten zich primair op het verminderen van negatief affect. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat het vermeerderen van positief affect minstens zo belangrijk is bij depressie; dit onderzoek werpt licht op interventies die daartoe effectief zijn.

Onderzoeksopzet

Het is een between subjects design waarbij patiënten na informed consent in vier groepen worden verdeeld: drie interventiegroepen en een controlegroep zonder interventie. Het onderzoek vindt plaats in de tijd na de intake en voordat de behandeling start (reguliere wachtperiode).

Gekeken wordt in hoeverre toewijzing aan de verschillende condities gepaard gaat met een verandering in positief affect tussen het begin en einde van de interventie (voormeting vs. nameting) en van de nameting tot een moment 2 weken later (nameting vs. follow-up).

Onderzoeksproduct en/of interventie

Er zijn 3 verschillende interventie condities. Aan de eerste groep wordt gevraagd positieve gebeurtenissen te visualiseren, een tweede groep om negatieve gebeurtenissen te visualiseren en tenslotte een derde groep om neutrale gebeurtenissen te visualiseren. Dit gaat steeds om vier situaties die zich de volgende dag redelijkerwijs zouden kunnen voordoen.

Inschatting van belasting en risico

Deelnemers aan het onderzoek vullen vragenlijsten in op T1, T2 en T3 wat steeds 30 minuten in beslag zal nemen. Daarnaast zullen deelnemers die worden

toegewezen aan een interventieconditie een dagelijkse oefening doen, waarbij zij zich gebeurtenissen voor de volgende dag voorstellen. Dit kost 15 minuten gedurende 15 opeenvolgende dagen. In totaal komt dit neer op een belasting van 315 minuten (5 uur en 15 minuten) voor een deelnemer in een interventieconditie. Aan het onderzoek zijn geen veiligheidsrisico's verbonden. Het is mogelijk dat het verbeelden van negatieve toekomstige gebeurtenissen enig negatief gevoel zal veroorzaken. Echter dit wordt ingeschat als tijdelijk en minimaal en zal niet zorgen voor ernstige negatieve effecten voor de deelnemers. Deelnemers kunnen bij vragen of zorgen contact opnemen met de onderzoekers, hun behandelaar of een onafhankelijke expert. Daarnaast zijn deelnemers te allen tijde vrij om zich terug te trekken uit het onderzoek, zonder dat dit negatieve consequenties heeft voor de rest van de behandeling.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584 CS
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584 CS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Hoofddiagnose van een depressieve stoornis
- Dagelijks toegang hebben tot een computer met internet
- Voldoende Nederlandse lees- en schrijfvaardigheid

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Hoog risico op suicidaliteit
- Psychotische symptomen

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	18-08-2016
Aantal proefpersonen:	100
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum:	30-03-2016
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC NedMec
Goedgekeurd WMO	
Datum:	26-04-2017
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC NedMec

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL55847.041.15